

Bir cemaat derneğinin kısa tarihçesi

Aslan Yahni'nin derlediği, yayına hazırladığı ve geçtiğimiz haftalarda yayınlanan 90.Yıl Kuruluşundan Bugüne İhtiyarlara Yardım Derneği kitabı hatırladığım kadanyla derneğin tarihçesini anlatan, ilki 1994, ikincisi 1998 yıllarında yayınlanan, kitabın üçüncü baskısı. Aslında her ne kadar teknik olarak 'üçüncü baskı' ise de aslında bu son nüsha geçmiş baskularla kıyas edilemeyecek kadar değişik. Dolayısıyla 'üçüncü baskı' yerine 'yeni' deyimini kullanmak çok yanlış değil. 'Yeni' zira içerik, tasarım ve baskı kalitesi açısından eski baskularıyla mukayese dahi edilemeyecek zarafet ve olgunlukta bir çalışma....

İhtiyarlara Yardım Derneği (İYD) İstanbullu Türk Yahudi toplumunun yakından tanıdığı veya en azından adına aşına olduğu bir demektir. İsmiyle de malûm olduğu üzere amacı yaşlılara, kelimenin en geniş anlamıyla, karşılık beklemeden yardım etmek. Gönüllü çalışanların harcadıkları zaman ve emekleriyle ayakta kalan İYD ve benzeri demekler 21.yüzyılın modernizasyonu ve hız ile âdeta korkunç bir tezat teşkil ediyor. Korkunç; bir tezat zira yaşlılar artık fiziki veya zihinsel anlamda hızı yaşamaya devrini çoktan geride bırakmışlardır. Nadiren İYD'ye mevlût için göden birisi olarak gözlemlediğim en çarpıcı şey o günkü misafirler, hayatlarını demekte geçiren yaşlılar ile gönüllü çalışanlar arasındaki muazzam hız farkı ile bakışlardaki canlılık veya donukluktur. Yaşlılar için zaman geçmişte belli bir tarihte donup kalmıştır. Bakışları da donuk ve yorgundur. Dışarıdan gelen misafirler ise orada harcamakta oldukları bir saat zarfında, salonun diğer yanlarında sessizce yemek yiyen yaşlılarla göz göze gelmekten çekinirler. Çekinirler zira İYD'nin yaşlı sakinleri herkesin yüzleşmekten çekindiği ve gözlerini çevirdiği hayatın bir gerçeğini hatırlatır; yaşlılık, yalnızlık, çok uzak diyarlarda yaşamayan, kim bilir belki aydan aya veya bayramdan bayrama telefon veya ziyaret eden oğullar, kızlar, torunlar..... Misafirler onlara yıl sonra kendilerinin de yaşlanacakları ve aynı durumda olabileceklerini düşünmek dahi istemezler...

Misafirler için zaman 'bugün' ve gelecektir, zira onlar için yaşlılık tahayyül edilmesi dahi fantastik sayılabilecek uzak bir tarihtir... Kim bilir belki de 21. yüzyıl teknolojisinin yaşlılığa bir çare bulacağını ve ebedi gençliğin muhafaza edilebileceğini ümit etmektedirler... Gönüllüler ise gerçekçilikle sabır birleştirirlerdir. Gerçekçilerdir zira herkesin yaşlı ve yalnız kalabileceğini bilirler. Ha-

yanın hiçbir zaman düz bir çizgi gibi devam etmediğini, dinç insanın düşkün hale gelebileceğini zenginin fakirleşebileceğini bilirler. Zamanlarını yaşlılara hasretmekte 21.yüzyılın acımasız hızına karşı bir sığınak gibidirler... Sabırlıdır zira yaşlı ve yalnız insanlarla meşgul olmak hiç de sandığı gibi kolay bir iş değildir.

21.yüzyılda teknolojinin akıl almaz bir süratle ilerlediği bir ortamda cemaatler artık sanal âleme taşındılar. Bireyler son derece yalnızdır. Yalnızlıklarını sanal âlemdaki kümelerde başka yalnız insanlarla paylaşmağa çalışıyorlar. İYD, gibi cemaat demekleri ise modern hayatın bu acımasız ve hızlı değişimine direnen ve direnmekte başan gösteren nadir kurumlardan biri... Aslan Yahni'nin derlediği ve yayına hazırladığı tarihçe bizlere 90 yıl boyunca aralıksız hizmet etmeğe çalışan, asırlık olmaya on yıl kalmış bir kurumun zaman içinde değişen yüzünü güzel bir şekilde yansıtmaktadır.

Popüler kültürün her şeye egemen olduğu günümüzde artık 40- 50 sayfalık uzun metinleri, hele hele 300-400 sayfalık kitapları okuyacak insanları bulmak fevkalâde zor. Herkes her şeyi internetten okuyor ve öğreniyor, daha doğrusu öğrendiğini sanıyor... Dolayısıyla 327 sayfalık Kuruluşundan Bugüne İhtiyarlara Yardım Derneği kitabına Türk Yahudi toplumunun ilgi göstereceği konusunda çok ciddi şüphelerim var... Ancak buna rağmen bu kitabın satın alınmasını, okunmasını, aramayan edilmesini, cemaat dışı kitap evlerinde satış sunulmasını arzuluyorum... Bu nedenle de bu satırdan yazdım. Umarım bir faydası olur...